

A background photograph of children playing basketball in a gymnasium. A boy in a white t-shirt and dark shorts is in the foreground, seen from the back. A girl in a white t-shirt and dark shorts is in the background, smiling. The floor is blue with orange lines. A large, thick orange graphic element, resembling a stylized 'M' or a large bracket, is overlaid on the left and bottom of the image.

Rapport

Intermediairs over het aanvragen van financiële steun voor sport en zwemles

Een verkennende interviewstudie

Intermediairs over het aanvragen van financiële steun voor sport en zwemles

Een verkennende interviewstudie

Met steun van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

Mulier Instituut

Renée Hoogendijk
Güliz Nilay Aydoğan
Mirjam Stuij

Voor meer informatie kunt u contact
opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, 20 april 2026
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding:
auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder
toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Inhoudsopgave

Intermediairs over het aanvragen van financiële steun voor sport en zwemles

Samenvatting	5
1 Inleiding	8
1.1 Achtergrond	8
1.2 Doel- en vraagstelling	9
2 Onderzoeksmethode	11
2.1 Selectie en werving	11
2.2 Profiel van de geïnterviewden	11
2.3 Online interviews	12
2.4 Thematische inhoudsanalyse	12
3 Werkzaamheden en aanwezige regelingen	13
3.1 Rol en kern van het werk van intermediairs	13
3.2 Aanwezige sport- en zwemlesregelingen voor jeugd	14
3.3 Aanwezige sport- en zwemlesregelingen voor volwassenen	17
4 Ervaringen met het bereiken van inwoners	21
4.1 Zicht van intermediairs op bereik en gebruik	21
4.2 Manieren om bekendheid en toegankelijkheid te vergroten	22
4.3 Tot slot	25
5 Ervaringen van intermediairs met het aanvraagproces	26
5.1 Overwegend positieve ervaringen	26
5.2 Knel- en verbeterpunten	26
6 Intermediairs over ervaringen van inwoners	29
6.1 Snelheid en persoonlijk contact werken goed	29
6.2 Schaamte als belemmering voor en tijdens hulpvraag	29
6.3 Informatie over de regelingen begrijpen	31
6.4 Ontoereikende vergoedingen	32
6.5 Logistieke belemmeringen voor deelname	33
6.6 Tot slot	34
7 Conclusies & aanbevelingen	35
7.1 Conclusies	35
7.2 Aanbevelingen	37
Bronnen	39
Bijlage 1 - Profiel geïnterviewde intermediairs	40

Intermediairs over sport- en zwemlesaanvragen

Inleiding

Financiële regelingen voor sport en zwemles zijn vormen van inkomensondersteuning voor mensen met een laag inkomen. Deze regelingen voorzien in (een deel van) de kosten van sportdeelname of zwemles, en soms ook benodigde kleding, materialen of diplomakosten. Uit eerder onderzoek blijkt dat gemeentelijke regelingen breed aanwezig zijn, maar sterk variëren in inhoud, doelgroep, opzet en organisatie (Stuij et al., 2024).

Intermediairs zijn personen die vanuit hun vrijwilligers- of professionele functie inwoners met geldzorgen helpen bij het invullen van een aanvraag voor financiële steun en deze namens inwoners indienen. Hun ervaringen met het aanvraagproces geven inzicht in wat werkt en waar het wringt.

Doelstelling & methode

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te geven in de toegankelijkheid van het lokale stelsel van financiële regelingen voor sport en zwemles vanuit het perspectief van intermediairs. We hebben aandacht voor de duidelijkheid en toegankelijkheid van het aanvraagproces voor henzelf en voor inwoners met geldzorgen. Ook laten we zien welke verbeterpunten intermediairs aandragen om het proces toegankelijker te maken.

We voerden semigestructureerde interviews met veertien intermediairs van uiteenlopende organisaties en gemeenten (of regio's) in Nederland.

Conclusies

Beeld verschilt sterk per intermediair

De geïnterviewde intermediairs schetsen een uiteenlopend beeld van het lokale geheel van inkomensondersteuning. De een heeft meer zicht op het geheel dan de ander. Of meer zicht op het bereik van de regelingen.

Sportregelingen voor jeugd lijken overzichtelijker georganiseerd dan regelingen voor zwemles. Wel kunnen gemeenten veel 'potjes' voor inkomensondersteuning hebben, en soms meerdere regelingen waaruit sportdeelname vergoed kan worden. Dit vraagt van intermediairs, of inwoners, dat zij de weg goed weten te vinden om de juiste regeling op de juiste manier aan te kunnen vragen.

Grotendeels positief over aanvraagproces

De geïnterviewde intermediairs zijn overwegend positief over hoe het aanvragen van financiële steun voor sport of zwemles in hun gemeente verloopt. Wel zijn zij

niet altijd (volledig) op de hoogte van regelingen voor andere leeftijdsgroepen dan zij zien. Ondersteuning voor sportdeelname van volwassenen lijkt minder goed ingebed in het lokale geheel.

Ervaring met het aanvraagproces als intermediair, inclusief kennis over welke regeling waarvoor aan te vragen en welke informatie in te vullen, is een duidelijk pré voor een soepele afhandeling ervan.

Verschillende belemmeringen voor inwoners bij aanvraagproces

Intermediairs geven aan dat persoonlijk contact en een soepel aanvraagproces om verschillende redenen voor een deel van de inwoners belangrijk zijn. Ze zien verschillende belemmeringen bij inwoners voor, tijdens en na het aanvraagproces:

- schaamte;
- persoonlijke (financiële) informatie moeten delen;
- de regelingen begrijpen;
- ontoereikende vergoedingen;
- logistieke belemmeringen voor deelname.

Het bieden van verschillende contactmogelijkheden (online, offline, op logische locaties) maakt het proces toegankelijker.

Aanbevelingen

Voor lokale overheden

- > Zorg voor een helder en volledig overzicht van (sport- en zwemles)regelingen in de gemeente, zowel voor jeugd als volwassenen, inclusief begrijpelijke instructies en contactmogelijkheden. Zorg dat uitzonderingen, voorkeursregelingen voor sport of verschillen in afspraken tussen aanbieders duidelijk zijn. Houd dit overzicht up-to-date.
- > Kijk waar aanvraagprocessen te vereenvoudigen zijn. Bijvoorbeeld door uniformiteit aan de achterkant of koppeling van regelingen of aanvraagprocedures.
- > Vraag bij (organisaties met) intermediairs hoe het aanvragen van financiële steun in de gemeente gaat en waar knelpunten zitten in het bereiken van inwoners en aanvraagproces.

Voor (organisaties met) intermediairs

- > Zorg dat intermediairs op de hoogte zijn van het bestaan en het aanvraagproces van alle (sport- en zwemles)regelingen, ook voor inwoners die zij zelf niet direct helpen. Zoals volwassenen als zij alleen aanvragen voor jeugd doen.
- > Zet in op goede samenwerking en afstemming met andere organisaties. Bijvoorbeeld om het bereik in te schatten en te vergroten of om inwoners door te verwijzen.
- > Zet in op verschillende contactmogelijkheden (online, fysiek, op relevante locaties of bijeenkomsten) en eenvoudige informatie in verschillende talen.

Inleiding

Dit onderzoek gaat over ervaringen met het aanvragen van financiële ondersteuning voor sport en zwemles voor mensen met een laag inkomen. Dat doen we vanuit het perspectief van intermediairs: personen die namens inwoners een aanvraag indienen. In dit hoofdstuk beschrijven we de achtergrond en doelstelling van dit onderzoek.

1.1 Achtergrond

Financiële ondersteuningsregelingen

De financiële toegankelijkheid van sport en zwemles vergroten is een van de speerpunten van het landelijke sportbeleid (Ministerie van VWS et al., 2018, 2022; Nationale Raad Zwemveiligheid, 2019, 2020). Een manier waar veel op wordt ingezet, is de toegankelijkheid van financiële ondersteuningsregelingen vergroten (zie kader).

Wat zijn financiële regelingen voor sport en zwemles?

Financiële regelingen voor sport en zwemles zijn vormen van inkomensondersteuning voor mensen met een laag inkomen. Deze regelingen voorzien in (een deel van) de kosten van sportdeelname of zwemles, en soms ook benodigde kleding, materialen of diplomakosten.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting en financiering van deze ondersteuningsregelingen. Zij kunnen voor de uitvoering samenwerken met landelijke organisaties als het Jeugdfonds Sport & Cultuur, het Volwassenenfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld of met lokale uitvoeringorganisaties.

Er zijn verschillende manieren waarop financiële regelingen werken (Stuij et al., 2024). De meest voorkomende vormen zijn:

- een bedrag dat direct aan de sport- of zwemlesaanbieder wordt overgemaakt;
- een vast bedrag per inwoner dat zij zelf kunnen besteden;
- een maximumbudget waarbinnen inwoners een vergoeding voor activiteiten kunnen aanvragen;
- een declaratieregeling met een maximumbedrag;
- een (stads)pas of webwinkel met keuze uit activiteiten en goederen tot een maximumbedrag of kortingen hierop.

Lokale versnippering en complexiteit van regelingen en verantwoordelijkheden

Eerder onderzoek (Stuij et al., 2024) laat zien dat vrijwel alle gemeenten een regeling hebben voor sportdeelname voor inwoners van alle leeftijden en zwemles voor jeugd. Wel is er een grote verscheidenheid aan regelingen. Dan gaat het bijvoorbeeld om de werkwijze (zie kader hierboven), de hoogte van de vergoeding

en de leeftijds- en inkomenscriteria. Maar ook om de diverse labels van de regelingen of de (organisatie)namen die ermee samenhangen, zoals het Jeugdfonds Sport & Cultuur, het Kindpakket of een Participatieregeling.

Daarnaast kunnen gemeenten meerdere regelingen voor hetzelfde doel en dezelfde doelgroep naast elkaar hebben – naast tal van andere vormen van inkomensondersteuning voor andere onderwerpen dan sport en zwemles. En zijn lokaal vaak meerdere beleidsdomeinen of uitvoeringsorganisaties bij betrokken.

Dat maakt dat het onderwerp lokaal versnipperd en complex is. Zowel als het gaat om de aanwezigheid van verschillende regelingen, met hun eigen voorwaarden, als qua verantwoordelijkheden (Stuij et al., 2024). De online informatie voor inwoners kan daardoor lastig te vinden en begrijpen zijn, wat het aanvraagproces kan hinderen. Dat maakt het relevant om meer inzicht te hebben in het aanvraagproces. Dit onderzoek biedt dat, vanuit het perspectief van intermediairs. Dit zijn personen die namens een inwoner een aanvraag indienen.¹

De rol van intermediairs in het aanvraagproces

Hoe inwoners deze ondersteuning kunnen aanvragen, varieert per (type) regeling. Een deel verloopt via een intermediair. Afhankelijk van de doelgroep en het onderwerp is dit voor een kwart tot 40 procent van de regelingen de eerste aanvraagmogelijkheid (Stuij et al., 2024).

Dit is de standaardwerkwijze voor regelingen via het Jeugdfonds en Volwassenenfonds Sport & Cultuur. Al biedt het Jeugdfonds in een deel van de gemeenten ook een online aanmeldmogelijkheid voor ouders. Dan is het een intermediair die deze informatie keurt en doorstuurt voor beoordeling.

Intermediairs werken bij een lokale organisatie die inwoners met geldzorgen ondersteunt of in de lokale sport- en beweegsector. Dat kunnen vrijwilligers zijn van bijvoorbeeld Stichting Leergeld, maar ook professionals uit onderwijs, welzijn of (jeugd)zorg, of buurtsportcoaches. Zij kennen de (financiële) thuissituatie van de inwoners die ze ondersteunen, kunnen helpen bij het invullen van de aanvraag, dienen deze namens hen in en kunnen vaak de voortgang van de aanvraag volgen.²

1.2 Doel- en vraagstelling

Het doel van dit verkennende onderzoek is om inzicht te geven in de toegankelijkheid van het lokale stelsel van financiële regelingen voor sport en zwemles vanuit het perspectief van intermediairs. De volgende onderzoeksvragen staan hierbij centraal:

¹ Het Jeugdfonds Sport & Cultuur noemt deze persoon sinds december 2024 'meerkracht'. Zie <https://jeugdfondssportencultuur.nl/nieuws/intermediair-vanaf-nu-meerkracht>, geraadpleegd op 28 oktober 2025. Omdat deze rapportage ook over andere regelingen dan die via het Jeugdfonds Sport & Cultuur gaan, hanteren wij overal de term intermediair.

² Bron: <https://jeugdfondssportencultuur.nl/meerkracht/>, geraadpleegd op 28 oktober 2025.

1) Hoe ervaren intermediairs uit verschillende gemeenten het geheel van lokale financiële steun voor sport en zwemles?

2) Hoe beoordelen intermediairs de duidelijkheid en toegankelijkheid van het aanvraagproces voor henzelf en voor inwoners met een laag inkomen?

3) Welke verbeterpunten zien intermediairs om het aanvragen van financiële steun voor sport en zwemles toegankelijker te maken?

Om deze vragen te beantwoorden hebben we intermediairs geïnterviewd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat onze onderzoeksmethode. Daarna volgen vier resultatenhoofdstukken:

- Hoofdstuk 3 gaat over de werkzaamheden van intermediairs en de regelingen in hun gemeente.
- Hoofdstuk 4 laat zien welke ervaringen intermediairs hebben met het (vergroten van het) bereik van de regelingen.
- Hoofdstuk 5 beschrijft ervaringen van intermediairs met het aanvraagproces.
- Hoofdstuk 6 gaat in op belemmeringen die intermediairs zien bij inwoners namens wie zij regelingen aanvragen.

We sluiten dit rapport af met overkoepelende conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 7.

Onderzoeksmethode

Om ervaringen van intermediairs en hun verbetersuggesties in beeld te brengen, voerden we een interviewstudie uit. We interviewden veertien intermediairs uit verschillende gemeenten. In dit hoofdstuk beschrijven we onze aanpak.

2.1 Selectie en werving

Voor dit onderzoek vonden we het belangrijk om intermediairs te spreken die verspreid over het land, in grote(re) en kleine gemeenten en vanuit verschillende organisaties binnen en buiten de sport werken. Op basis van deze criteria maakten we een lijst met één of twee gemeenten per provincie en verschillende organisaties. We schreven deze organisaties gericht aan met de vraag of een intermediair voor dit onderzoek met ons in gesprek wilde.

Gedurende de interviewperiode hielden we de spreiding over het land, naar gemeentegrootte en organisaties bij. Niet bij alle benaderde organisaties was er een intermediair die deel wilde nemen. Bijvoorbeeld vanwege (te) veel werk of omdat de intermediairs vrijwilligers waren.

2.2 Profiel van de geïnterviewden

Uiteindelijk interviewden we veertien intermediairs. Zij waren allemaal recent betrokken bij aanvragen voor sport en/of zwemles, voor jeugd en/of volwassenen. Ze komen uit tien provincies en werken in verschillende gemeenten. Eén van hen heeft een regiofunctie in vier gemeenten. Deze intermediairs vertegenwoordigen verschillende typen organisaties:

- Vier zijn sport- en beweegprofessional, zoals een vakleerkracht of een buurtsportcoach.
- Vier werken bij een jeugdgericht fonds of initiatief, zoals Stichting Leergeld.
- Vier werken bij het sociaal werk of een welzijnsorganisatie.
- Twee vullen hun intermediairrol in vanuit een vrijwilligersorganisatie of maatschappelijke hulpverlening, namelijk Humanitas en Vluchtelingenwerk Nederland.

In de tekst verwijzen we naar de intermediairs met een letter. Een overzicht van het profiel staat in **tabel B1.1**. Door de diversiteit in de gemeentelijke context en de organisaties van waaruit de intermediairs werken, schetsen we met dit onderzoek een breed beeld van ervaringen en belemmeringen. Dat maakt dit een verkennend onderzoek.

2.3 Online interviews

De interviews voerden we online met een gespreksleidraad. We vroegen naar:

- de werkzaamheden als intermediair;
- het aanvraagproces voor jeugd/volwassenen en sport/zwemles;
- ervaringen met het aanvraagproces als intermediairs en bij inwoners;
- zicht op het bereik en gebruik;
- zicht op het grotere geheel aan inkomensondersteuningsregelingen in de gemeente.

Bij elk van deze onderwerpen vroegen we naar wat werkt, wat belemmert en verbeterpunten. Na de eerste paar interviews hebben we de leidraad besproken en op enkele punten aangescherpt.

De interviews vonden plaats tussen augustus 2024 en september 2025 en duurden 30 tot 45 minuten. Met schriftelijke toestemming van de geïnterviewden maakten we een geluidsopname van het gesprek. Deze opnames werkten we volledig uit tot transcripten. Deze gebruikten we voor de analyse.

2.4 Thematische inhoudsanalyse

De transcripten analyseerden we thematisch. We stelden een globale codeboom vast, gebaseerd op de onderzoeksvragen en de hoofdonderwerpen in de gespreksleidraad (deductieve analyse). Daarbinnen voegden we nieuwe sub-thema's vanuit de data toe (inductieve analyse). Voor het coderen gebruikten we MaxQDA, versie 24.11.0. Twee onderzoekers codeerden de transcripten en bespraken de resultaten tussentijds met elkaar om tot overeenstemming in de codering te komen.

Na het coderen analyseerden we de inhoud van de gecodeerde fragmenten op overeenkomsten en tegenstrijdigheden. Ook probeerden we verschillen tussen intermediairs te begrijpen, bijvoorbeeld vanuit de inrichting van het aanvraagproces in hun gemeente. We reflecteerden meermaals kritisch op de beschreven resultaten om deze verder aan te scherpen. Bij dit analyse- en rapportageproces waren alle onderzoekers betrokken.

Werkzaamheden en aanwezige regelingen

Dit hoofdstuk start met een beschrijving van het werk van intermediairs. Daarna gaan we in op de regelingen voor sport en zwemles, voor jeugd en volwassenen, in de gemeenten waarin de intermediairs werken.

3.1 Rol en kern van het werk van intermediairs

Verschillende organisatiecontexten

De geïnterviewde intermediairs komen uit twee 'werelden':

- functies met een directe link met sport en/of zwemles (zoals een buurtsportcoach);
- functies buiten het veld van sport en/of zwemles (bijv. vanuit wijkteams of maatschappelijke hulpverlening).

De intermediairfunctie is een neventaak: zij doen dit als (klein) onderdeel van hun betaalde werk of als vrijwilliger.

Bij de intermediairs die een directe link met sport en zwemles hebben, zien we dat toeleiding naar en aansluiting bij de aanbieder vaak centraler staat. Door hun contacten met aanbieders kunnen zij inwoners bijvoorbeeld makkelijker helpen bij het vinden van een passende sport of doorverwijzen naar specifieke activiteiten of lessen in de buurt.

Bij de intermediairs die werken buiten de sport, is de hulpvraag van inwoners die zij zien vaak breder. Een vergoeding voor sport of zwemles kan een van de ondersteuningsbehoeften zijn. In sommige gemeenten hebben intermediairs een centrale rol binnen de gemeente of coördineert één organisatie deze.

Belangrijkste werkzaamheden

Over de volle linie zien we dezelfde kernstappen in de aanvraagprocedure:

- een kennismaking met de inwoner (intake);
- een controle van of uitvraag over het inkomen;
- de aanvraag invullen en indienen.

Soms volgt doorverwijzen naar een andere hulporganisatie voor andere vragen of nazorg. Bijvoorbeeld als er extra informatie nodig is op een later moment in het aanvraagproces.

Onderdeel van hun werk is vooral ook om inwoners informatie te geven over de regeling(en) en uitleg over hoe het proces verloopt:

'Maar het meeste [aan informatie geven] is toch wel dat we het in persoon bespreken. En dan leg je natuurlijk ook uit van: "nou, hè, we gaan een aanvraag doen en het is voor een jaar". En, nou ja, tot het formulier invullen en tot het Jeugdfonds rechtstreeks betaalt aan de club. Dus niet dat ouders het geld krijgen, maar dat het rechtstreeks wordt betaald. En dat daardoor de kinderen gratis kunnen sporten. Ja, volgens mij vinden ze het niet ingewikkeld.'

Intermediair J

Bij het aanvragen van een regeling leggen intermediairs uit hoe het proces verloopt en bijvoorbeeld of de vergoeding rechtstreeks naar de aanbieder gaat of dat het een declaratieregeling is. Intermediairs proberen daarbij het contact met de inwoners 'laagdrempelig' te houden, door bijvoorbeeld inloopsprekuren te organiseren.

3.2 Aanwezige sport- en zwemlesregelingen voor jeugd

Sportdeelname voor jeugd

Alle intermediairs die wij spraken, geven aan dat er in hun gemeente een sportregeling is voor jeugd. Bij de meesten is dat een regeling via het Jeugdfonds Sport & Cultuur. In enkele van deze gemeenten kunnen ouders ook zelf een online aanvraag indienen en krijgt de intermediair die informatie digitaal. In de meeste gemeenten verloopt een aanvraag altijd via contact met een intermediair.

Twee intermediairs vertellen dat er in hun gemeente ook andere regelingen naast het Jeugdfonds Sport & Cultuur bestaan, zoals het Kindpakket of een Meedoenregeling waar onder andere een gedeeltelijke vergoeding voor zwemles onder valt. Zij vertellen allebei dat dit een omvangrijker pakket is en anders dan alleen een regeling voor sport of cultuur. Ouders kunnen hiermee bijvoorbeeld een fiets, een laptop of muzieklessen voor hun kind regelen.

Meerdere intermediairs noemen dat het budget van de sportregeling niet altijd genoeg is voor alle kosten, zoals de hele contributie en het sportmateriaal. Dit beschrijven we verder in paragraaf 6.4.

Zwemles voor jeugd

Zwemles voor jeugd loopt soms binnen hetzelfde fonds als een aanvraag voor sport en soms via een andere organisatie of regeling.

● Zwemles en sport binnen dezelfde regeling

In sommige gemeenten valt zwemles onder hetzelfde fonds als de sportregeling, bijvoorbeeld beide onder het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Dit kan een overzichtelijk proces opleveren:

'[Voor zwemles is het] eigenlijk precies hetzelfde als met sport. Ik kan inloggen in het systeem (...) en daar staan al mijn aanvragen in. Daar kan ik aanvragen indienen. Eigenlijk zijn het twee formulieren waarbij ik alle gegevens invul, van het kind zelf en ook van de ouders. Dan kan ik selecteren waar ze graag willen sporten. Of waar ze graag zwemles willen volgen. Om welk diploma het gaat. Dan zoek ik de kosten uit waarvoor het gaat. Zoek ik ook op internet, via de websites. En dan dien ik zo de aanvraag in.'

Intermediair B

Meestal zijn er afspraken gemaakt met bepaalde zwembaden in de gemeente waar kinderen via een regeling hun zwemdiploma kunnen halen, vaak met diplomagarantie. Maar hoe deze afspraken tussen gemeenten, fondsen en zwembaden zijn georganiseerd, verschilt sterk per gemeente. Zo vertelt een intermediair dat ze een bepaald prijspakket hebben afgesproken voor zwemdiploma's A en B:

'Wij hebben met een zwemschool in [onze gemeente] een aparte prijsafpraak. En dan wordt gewoon A en B vergoed. Dus we hebben een pakketprijs afgesproken. En mocht het kind al zwemmen bij een andere zwemschool, dan doen wij het tot een maximaal bedrag. Dus dat is dat pakket. En dat is nu ook net verhoogd. Dus 800 nog wat euro is dat voor A en B.'

Intermediair K

Een andere intermediair legt uit dat er afspraken zijn gemaakt binnen de regio, maar dat er verschillen zijn tussen zwembaden in de verschillende gemeenten. Sommige zwembaden doen niet mee aan de 'vaste afspraken'. Als ouders voor zo'n zwembad kiezen, krijgen zij een ander bedrag vergoed:

'[Twee zwembaden] hebben afspraken gemaakt met het Jeugdfonds Sport & Cultuur over een regeling. Voor het zwemdiploma A kan je een aanvraag doen voor 450 euro. Dat is een vast bedrag. En dat is om het gehele zwemdiploma A te halen. Ongeacht hoe lang het kind er dan over doet. (...) En met zwemdiplomagarantie, dus het wordt gegarandeerd dat het kind dan ook het diploma kan halen binnen dat budget. (...) Behalve in [gemeente X]. Daar heb je bij [het zwembad] ook mogelijkheden voor zwemlessen, maar die is hier in deze afspraken niet meegenomen. (...) Je kan daar wel eventueel zwemlessen aanbieden. Maar dan is het een vast bedrag van 250 euro voor zwemlessen. Zonder diplomagarantie.'

Intermediair J

Sport- en zwemlesaanvragen die via hetzelfde fonds lopen, maken het aanvraagproces voor intermediairs vaak overzichtelijk en eenvoudiger, omdat de procedures hetzelfde zijn. Maar het kan ook een obstakel zijn als sport en zwemles via hetzelfde fonds gaan, vooral wat betreft de hoogte van de vergoeding. Zo legt een intermediair uit dat het totaalbedrag per jaar dat een kind kan krijgen lang niet altijd voldoende is voor zwemles:

'In [onze gemeente] is het dus zo dat je voor sporten alleen maar 225 euro maximaal kan aanvragen bij het Jeugdfonds Sport & Cultuur. En nou ja, wat is een zwemles ongeveer per jaar? Dat is ongeveer 1.000 euro per jaar omgerekend. Dus dat is maar een schijntje. Het is maar een klein stukje van het bedrag. Dus iedereen moet altijd nog daarna zwemlessen betalen.'

Intermediair F

Deze uiteenlopende voorbeelden laten zien dat zwemlesregelingen lokaal verschillend zijn ingericht, ook als ze onderdeel van dezelfde sportregeling zijn. En dat het door de hoogte van de kosten en de grote variatie daarin belangrijk is dat intermediairs daar goed overzicht over hebben om ouders te begeleiden bij het aanvraagproces.

● Zwemles en sport via verschillende regelingen

In andere gemeenten loopt zwemles via een andere organisatie of regeling dan sport. Soms betekent dat dat de intermediair die aanvraag niet kan doen, zoals intermediair G uitlegt: 'dan verwijst ik ze altijd naar [een andere regeling, want] ik doe echt alleen de sport'. Dat betekent dat ouders naar een andere organisatie moeten voor deze hulpvraag.

In de gemeente van intermediair E is er een eenmalige vergoeding van 500 euro vanuit een meedoenregeling voor zwemles, maar deze moeten ouders zelf aanvragen door een vragenlijst in te vullen. De intermediair geeft aan daar wel eens bij te helpen als ouders er niet uitkomen, maar heeft zelf verder niet echt zicht op dit geheel. Wel ziet hij dat deze vergoeding 'niet toereikend' is voor een zwemdiploma, maar 'wel een eerste opstap'. Soms kan een vergoeding alsnog via het Jeugdfonds Sport & Cultuur:

'Ik weet dat het Jeugdfonds Sport & Cultuur in bijzondere gevallen wel eens een zwemlesvergoeding geeft. Maar eigenlijk doen ze dat niet. Eigenlijk is dat neergelegd bij [de stichting die zich richt op meedoen].'

Intermediair E

Een ander voorbeeld van de complexiteit in de zwemlesaanvraag doet zich voor als meerdere organisaties betrokken zijn bij ondersteuning voor één inwoner. Bijvoorbeeld bij het behalen van verschillende zwemdiploma's:

'Op het moment dat ze bij ons zwemles aanvragen, mogen wij bij [fonds 1] een aanvraag doen voor diploma A. En ik heb net een pilot lopen met het zwembad en [fonds 1], dat wij kinderen die daarom vragen, ook uit het budget van [onze organisatie] diploma B mogen laten halen. Dus dat gaat niet via [fonds 1], want daar zit de restrictie alleen diploma A op. En wij vinden, omdat ze dan nog niet zwemvaardig genoeg zijn, dat als ze dat willen, dat wij [ze als organisatie] dan het diploma B gaan laten halen.'

Intermediair C

Deze intermediair werkt bij een organisatie die in verschillende gemeenten betrokken is, die verschillende inkomenscriteria hanteren om een aanvraag te mogen doen.

Deze situaties laten zien dat de ‘achterkant’ van het aanvraagproces ingewikkeld kan zijn voor intermediairs. Verschillende organisaties hebben eigen afspraken, financieringsbronnen en grenzen, in het budget of diplomatraject. Intermediairs moeten deze verschillende regelingen kennen om te voorkomen dat kinderen halverwege hun traject stoppen omdat het budget voor het jaar op is, of geen lessen voor een volgend diploma kunnen volgen omdat dat onder een andere regeling valt. Dit vraagt van intermediairs dat ze de weg naar de verschillende regelingen, inclusief de voorwaarden, goed kennen.

3.3 Aanwezige sport- en zwemlesregelingen voor volwassenen

Sportdeelname voor volwassenen

De meeste intermediairs die wij spraken, geven aan dat er in hun gemeente een regeling voor sportdeelname voor volwassenen is. Maar zij hebben daar niet allemaal goed zicht op.

Meerdere intermediairs vertellen dat er voor volwassenen het Volwassenenfonds Sport & Cultuur is, maar dat de bekendheid nog moet groeien. Bijvoorbeeld omdat het er nog maar heel kort is, zoals intermediair J vertelt. Een ander geeft aan daar geen aanvragen voor te regelen:

‘Er is wel een Volwassenenfonds, maar daar ben ik geen intermediair van [...]. Maar [het is er] wel, dat is nog niet zo heel lang van start. Maar ik weet niet precies hoe dat zit.’

Intermediair E

Deze intermediair is alleen betrokken bij aanvragen voor jeugd. Ook andere intermediairs geven aan uitsluitend jeugdregelingen aan te vragen. Sommigen weten wel dat er ook een voorziening voor volwassenen bestaat, maar hebben er weinig zicht op of ervaring mee:

‘Ik weet dat er een regeling is, dat er voor volwassenen 90 euro kan worden aangevraagd bij de gemeente. Maar ik heb daar verder geen inzicht in.’

Intermediair D

Dit laat zien dat de informatie over regelingen lokaal versnipperd kan zijn. En dat intermediairs ouders mogelijk ook niet goed (kunnen) doorverwijzen als zij voor zichzelf financiële steun willen aanvragen.

In sommige gemeenten zijn er gesprekken over het ontwikkelen van een aparte sportregeling voor volwassenen, maar leidt dat nog niet tot concreet resultaat:

'Er wordt wel gesproken over [een] sportfonds voor volwassenen. Alleen er wordt constant verwezen naar het participatiefonds. En daar blijft het dan op hangen.'

Intermediair M

Deze intermediair geeft aan dat dit aan 'beleidskeuzes van de gemeente' ligt en verwacht niet dat dit gaat veranderen.

In enkele gevallen horen we dat de regelingen voor jeugd en volwassenen op een vergelijkbare manier zijn ingericht, met dezelfde formulieren en procedures:

'Die zijn eigenlijk wel hetzelfde. Wij hebben [...] twee formulieren die uitgegeven worden vanuit het Jeugd- en het Volwassenfonds. Die kunnen mensen invullen met hun gegevens. En dat gaat dan naar de intermediair [die] het nodig heeft.'

Intermediair I

Ook de gemeente van intermediair A werkt met het Jeugd- en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur, wat het aanvragen makkelijk maakt: 'het is net zo makkelijk, niet zo moeilijk. Het is hetzelfde proces'. Dit laat zien dat uniformiteit in het aanvraagproces van regelingen voor jeugd en volwassenen kan maken dat aanvragen eenvoudiger verlopen en inwoners via één loket geholpen kunnen worden.

Zwemles voor volwassenen

Over zwemles voor volwassenen horen we verschillende verhalen. De intermediairs beschrijven vooral niet-structureel aanbod of onduidelijkheden. Soms gaat het om projectmatige of tijdelijke trajecten, die vaak gericht zijn op zwemles voor 'nieuwe' Nederlanders.

● Geen structurele ondersteuning

Het eerste terugkerende thema in de gesprekken is dat het aanbod of de zwemlesregeling in veel gemeenten onduidelijk is of niet structureel. Verschillende intermediairs geven aan niet goed te weten of er een zwemlesregeling voor volwassenen is, zoals intermediair J: 'dat is mij niet bekend (...), ik denk ook eerlijk gezegd dat dat op dit moment niet zo is'. Of intermediair L: 'in ieder geval zover ik het weet is het niet een specifieke regeling'.

Sommigen verwijzen naar losse initiatieven, zoals strippenkaarten of incidentele lessen, maar ook daarover bestaat vaak onduidelijkheid bij intermediairs, zoals bij G: 'voor volwassenen wordt dat heel vaak geregeld met strippen (...) maar ik weet niet precies wat voor lessen'.

Deze uitspraken laten zien dat intermediairs niet altijd op de hoogte zijn van het volwassenenaanbod aan regelingen. Deels komt dit doordat zij vooral aanvragen voor jeugd behandelen. Daardoor hebben zij minder zicht op

zwemlesmogelijkheden voor volwassenen in hun gemeente of via welke regeling ondersteuning kan komen. Dat deze regelingen minder structureel zijn, maakt het voor intermediairs lastiger om er goed van op de hoogte te blijven.

● Zwemles voor (volwassen) nieuwkomers

Een tweede terugkerend thema waar intermediairs over vertellen is dat zwemles voor volwassenen vooral gericht is op 'nieuwe' Nederlanders. Verschillende intermediairs noemen dat gemeenten of zwembaden specifieke trajecten organiseren voor deze groep:

'Er is alleen – en daar zijn we heel lang mee bezig geweest, maar dat hebben we nu wel voor elkaar – dat er voor [volwassen] nieuwkomers zwemlessen zijn. Want die waren er niet. En die zijn er nu wel. Volgens mij kost het 1 euro per les om ze in ieder geval te stimuleren om te komen.'

Intermediair M

Ook komt maatwerk voor oudere jeugd en jongvolwassenen een enkele keer voor. Een intermediair vertelt dat jongeren zonder zwemdiploma – vaak vluchtelingen of statushouders – les krijgen met volwassenen, zodat ze niet bij veel jongere kinderen zitten. De financiering van deze zwemlessen komt vanuit de jeugdregeling, maar zij nemen deel aan lessen voor volwassenen:

'Wij hebben voor volwassenen geen zwemles[regeling], omdat we tot 18 jaar doen. Wij zien dat het voornamelijk vluchtelingen [zijn] die zonder zwemdiploma binnenkomen. Die dan wel al 13, 14, 15, 16 [jaar] zijn. Nou, die doen wij niet in een groep bij de kinderen bij de zwemschool, die (...) komen bij de groep volwassenen.'

Intermediair K

Een ander vertelt hoe in samenwerking met het zwembad en via tijdelijke subsidies toch zwemlesgroepen zijn opgezet voor vluchtelingen en hun kinderen:

'[Ik] heb voor [kinderen] en ook boven de 18 [jaar] een groep samen met het zwembad geregeld dat zij zwemles kunnen krijgen (...). Ik heb een subsidieaanvraag [gedaan bij een organisatie]. (...) We hebben hier het Sportakkoord en daar kon je voor projecten ook subsidie aanvragen. Ik heb twee keer een groep op die manier aan het zwemmen gekregen. Dat was in een leeftijd van 13 tot en met 20, 21 jaar.'

Intermediair N

De financiële middelen vanuit het Sportakkoord zijn in deze gemeente inmiddels niet meer beschikbaar, omdat het Sportakkoord 'niet voor structurele dingen' is. Deze voorbeelden illustreren dat de organisatie van zwemles voor volwassenen vaak projectmatig of tijdelijk is, met een nadruk op 'nieuwe' Nederlanders en jongeren die later dan gemiddeld in Nederland met zwemles starten.

Deze voorbeelden laten ook zien dat de financiële toegang en mogelijkheden voor tieners en volwassenen om te leren zwemmen sterk verschillen per gemeente. En dat ze kunnen afhangen van personen (zoals intermediairs) die zoeken naar manieren om de lessen wel te kunnen financieren en zo in te richten dat ze passen bij de (leeftijd van de) inwoner die zwemles nodig heeft.

Ervaringen met het bereiken van inwoners

Dit hoofdstuk gaat over het bereik en gebruik van de regelingen volgens intermediairs. Ook laten we zien hoe intermediairs hun bekendheid en toegankelijkheid vergroten.

4.1 Zicht van intermediairs op bereik en gebruik

Gemengd beeld van bereik en gebruik

We vroegen intermediairs of ze inwoners voldoende bereiken en of de sport- en zwemlesregelingen goed gebruikt worden. Hier komt een gemengd beeld uit naar voren. Een deel is daar positief over:

'Voor de jeugd [is het bereik] echt heel goed, [maar] ik durf niet te zeggen hoeveel aanvragen ik nu heb. Ik denk zo'n 120 ongeveer per jaar.'

Intermediair J

Deze intermediair geeft aan dat vrijwel alle gezinnen met een minimuminkomen wel in aanraking komen met de stichting die hen kan ondersteunen, en daar ook van elkaar over horen. Daardoor vermoedt ze dat 'best veel mensen de weg wel weten'. Ook een ander schat in dat het goed loopt in de gemeente:

'Als ik naar het maximaal beschikbare budget kijk per jaar, dan doen we het vrij goed. (...) Wat betreft het Volwassenenfonds denk ik dat we er op dit moment alles uithalen wat erin zit. En voor het Jeugdfonds heb ik daar gewoon totaal geen idee van. We komen aardig in de buurt van de doelstellingen die de gemeente stelt. Van hoeveel kinderen we willen helpen.'

Intermediair G

Deze intermediairs schetsen een positief beeld over het bereik en gebruik van de sport- en zwemlesregelingen, maar beschrijven dit op basis van hun gevoel en ervaringen of geredeneerd vanuit doelstellingen en beschikbaar budget vanuit de gemeente. Intermediair K legt uit dat de regeling 'overall' wel bekend is, ook op scholen en verenigingen: 'Wij bereiken 80 procent van de kinderen die in armoede leven'.

Andere intermediairs geven aan niet goed in te kunnen schatten wat het bereik is, omdat ze niet weten wie ze niet zien. Iemand legt uit dat zij niet weten hoe groot de groep is die in aanmerking komt voor inkomensondersteuning, omdat ze door 'AVG-problematiek' niet weten hoeveel kinderen in gezinnen met een minimuminkomen wonen. Dat maakt het voor hen lastig in te schatten hoe vindbaar ze als intermediair zijn en wat het bereik is:

'Wij weten dus niet zeker of mensen ons niet kunnen vinden, want als je ons niet kunt vinden, dan horen we het niet, want dan hebben ze ons niet gevonden.'

Intermediair A

Deze voorbeelden laten zien dat er verschillende manieren zijn om naar bereik te kijken: vanuit aantallen aanvragen, via het beschikbare budget of afgezet tegen het aantal inwoners dat voor inkomensondersteuning in aanmerking komt. Die laatste manier is vaak lastig of niet haalbaar door beperkingen in de gegevensuitwisseling tussen organisaties. Maar ook doordat inwoners met een minimuminkomen dat vooral uit werk komt, in de gemeente vaak niet (goed) in beeld zijn.

Niet-bereikte groepen

Intermediairs schetsen een gemengd beeld van hun zicht op groepen die ze (nog) niet bereiken. Een aantal geeft aan dit niet te weten, zoals A: 'ik weet niet of we specifieke groepen niet bereiken'. Of E: 'dat vind ik lastig'.

Sommigen, zoals B, hebben 'een redelijk' beeld van wie zij niet bereiken met de sport- en zwemlesregelingen, zoals 'ouders die misschien geen Nederlands spreken'. Intermediair E licht toe:

'Ik weet niet precies welke groepen ondervertegenwoordigd zijn, omdat er ook heel veel bij maatschappelijk werk en schuldhulpverlening [komen]. En daar hebben wij geen overleggen mee. Met de maatschappelijk werker kan ik zeggen van: "nou, ik heb een aanvraag voor die en doe jij hem of doe ik hem?" Maar ja, de maatschappelijk werker heeft ook beroepsgeheim, dus die mag ook niet zeggen van: "Hé deze leerlingen leven allemaal onder de armoedegrens en die kunnen we benaderen voor het Jeugdfonds". Dat moet ik zelf uitvogelen.'

Intermediair E

Dat maakt dat sommige intermediairs andere manieren moeten zoeken om erachter te komen welke groepen zij missen. En het laat zien dat goede afstemming tussen professionals en organisaties de bekendheid en toegankelijkheid van het aanvraagproces (verder) kan bevorderen.

4.2 Manieren om bekendheid en toegankelijkheid te vergroten

We vroegen intermediairs wat zij doen om hun eigen bekendheid te vergroten om meer inwoners te bereiken. In de praktijk blijken hun inspanningen vooral gericht op het vergroten van de bekendheid van de sport- en zwemlesregelingen, en minder op hun eigen zichtbaarheid als intermediair.

Verschillende manieren om bekendheid te vergroten

Intermediairs hebben verschillende manieren om de bekendheid van sport- en zwemlesregelingen te vergroten. Zoals posters in dorpshuizen of in de lokale krant, een 'voorzieningslijst' en sociale media gebruiken om inwoners te informeren.

Enkele intermediairs vertellen dat zij gerichte acties uitvoeren om het aanvraagproces voor inwoners zo duidelijk mogelijk te maken. Bijvoorbeeld uitleg geven in digitale (beweeg)nieuwsbrieven via scholen of het lokale 'beweegteam'. Intermediair G voegt waar mogelijk een 'verhaaltje met uitleg' toe over hoe een aanvraag verloopt, met daarbij contactgegevens, zodat inwoners kunnen 'bellen, mailen of wat dan ook'.

Fysieke folders verspreiden is ook een manier om mensen te bereiken, zo vertelt een ander:

'We hebben folders over [onze organisatie en] waar we de mogelijkheden zien [gaan we deze] uitdelen. (...) In het ketenoverleg participeren de kerken bijvoorbeeld ook. Die hebben [elk jaar] een kerstactie en dan delen ze tasjes of doosjes met van alles en nog wat uit en dan zorg ik dat er ook weer een folder of een kaartje over Samen voor alle kinderen, een platform, in de tas of het doosje komt.'

Intermediair C

Als er eerder een aanvraag is gedaan, helpt het ook als ouders weten wanneer ze weer terecht kunnen voor een sport- of zwemlesregeling. Een intermediair licht toe:

'De stap om een aanvraag te doen is soms toch moeilijk. Begin dit jaar hebben we naar alle ouders uit ons bestand hier even een brief gedaan van nou, we zijn het nieuwe jaar begonnen en het is weer mogelijk om van alles en nog wat aan te vragen. En dan reageren ze wel...'

Intermediair C

Een ander zoekt nog naar manieren om via kinderen de ouders te bereiken:

'We kunnen ook met tolken naar de school gaan, op scholen waar de Nederlandse taal nog niet echt onder de knie is. Maar we willen het echt via de kinderen gaan doen. We willen het eigenlijk op een positieve manier gaan neerzetten bij de kinderen om ze kennis te laten maken met de verschillende sporten. En dat ze daardoor toch thuis zeggen van: "pap, mam, ik wil heel graag die sport doen".'

Intermediair K

Ook andere intermediairs noemen aandacht voor taal en begripelijkheid als belangrijk punt. Dit gaat om zowel makkelijke taal (B1-niveau) als het uitbreiden van de informatie over sport- en zwemlesregelingen in andere talen, zoals het Arabisch. Intermediair K vertelt dat dit bij hen goed geregeld is, doordat de website in meer dan vijftig talen in te stellen is. Vertaalapps maken dit mogelijk steeds makkelijker.

Een laatste voorbeeld gaat over bredere bewustwording in de samenleving door openlijk te praten over armoede:

'Dus ik begin altijd met te zeggen [tegen nieuwe intermediairs]: "ga in jouw omgeving, bij jouw familie, bij jouw vrienden vertellen wat je tegenkomt." Dat moet wel anoniem, maar dat er een besef komt in de hele maatschappij dat wij samenleven of naast mensen leven, die iedere dag weer de struggle hebben van hoe overleef ik deze dag financieel gezien en hoe kan ik mijn kinderen geven wat ze nodig hebben om ook echt mee te doen. Op het moment dat je die verhalen vertelt, ik denk dat dat het meest krachtig werkt.'

Intermediair C

Hoewel dit nog niet direct gaat over het vergroten van het bereik, ziet deze intermediair dat dit wel kan helpen om inwoners met geldzorgen te leren herkennen. Zij merkt dat bijvoorbeeld aan haar volwassen dochter, die meer oog heeft voor de klasgenoten van haar kinderen.

Belang van verschillende mogelijkheden om contact op te nemen

In sommige gemeenten kunnen inwoners (ook) zelf online een formulier invullen voor een aanvraag voor een sport- of zwemlesregeling. Een intermediair vertelt positief over het systeem van 'kieseenclub' van het Jeugdfonds Sport & Cultuur:

'Als ze dan bij de website van het Jeugdsportfonds komen, dan kan je via kieseenclub.nl je gegevens achterlaten. En dan zorgt het Jeugdsportfonds dat het bij een intermediair uit de gemeente terecht komt. En dan kan ik contact opnemen met deze ouders.'

Intermediair J

Dit is niet overal mogelijk. Intermediair L geeft aan dat 'een van de grootste belemmeringen' is dat inwoners fysiek langs moeten komen, terwijl sommigen het fijner zouden vinden om een online formulier in te kunnen vullen met een antwoord per mail of een telefoongesprek. Wel ziet deze intermediair de meerwaarde van een fysiek gesprek, ook als inwoners het in eerste instantie lastig vinden om een gesprek aan te gaan en hun financiële situatie bespreekbaar te maken:

'Wat denk ik ook de meerwaarde is van onze gesprekken, is dat als mensen met een vraag komen voor het Volwassenfonds of het Jeugdfonds, dat we ook kunnen doorvragen van: "hé, gaat het thuis verder goed? Je financiële situatie, kunnen we eventueel daar nog in helpen? We hebben misschien nog een ander fonds waarmee we u van dienst kunnen zijn. Of we kunnen u informeren over dingen in de buurt." Dus dat is denk ik wel de meerwaarde dat je dat gesprek echt kunt hebben.'

Intermediair L

Andere intermediairs erkennen het belang van het persoonlijke contact. Maar ook van uiteenlopende mogelijkheden voor inwoners om contact op te nemen. Zo vertelt een van hen:

'Ik (ga) gewoon een middag zitten [bij de opvanglocatie waar Oekraïners wonen]. Ik heb inloospreekuren. Ik sta vermeld op de site van het Jeugdsportfonds. (...) Sportclubs (mogen) meteen naar mij mailen om een aanvraag te doen. (...) Dus ouders komen ook gewoon naar mij toe, of ze bellen mij.'

Intermediair F

Deze voorbeelden laten zien dat de aanwezigheid van diverse contactmogelijkheden de toegankelijkheid van het aanvraagproces vergroot.

Netwerk en samenwerking belangrijk

Intermediairs vertellen dat hun netwerk belangrijk is om (nieuwe) inwoners te bereiken. Samenwerking met buurtteams is hier een voorbeeld van: zij kunnen gezinnen met geldzorgen signaleren en doorverwijzen naar een intermediair, die vervolgens helpt bij de aanvraag. Daarvoor moeten zij van elkaars werk op de hoogte zijn.

De meeste intermediairs schetsen een positief beeld over de samenwerking met andere partijen en professionals binnen hun gemeente. Soms horen we dat samenwerking wat lastiger verloopt, maar daarover zeggen intermediairs veelal dat dit meer op persoonsniveau ligt dan op organisatieniveau.

4.3 Tot slot

De voorbeelden in dit hoofdstuk laten zien dat intermediairs en hun organisaties via uiteenlopende routes werken aan meer zichtbaarheid en toegankelijkheid van sport- en zwemlesregelingen: in praktische communicatie, het zoeken naar nieuwe manieren en ingangen om inwoners te bereiken, door te werken aan meer maatschappelijke bewustwording rondom armoede en het zoeken naar de beste manieren om contact met inwoners te hebben.

Ervaringen van intermediairs met het aanvraagproces

Dit hoofdstuk gaat over hoe intermediairs het aanvraagproces ervaren. Hoewel dat overwegend positief is, lichten we in dit hoofdstuk vooral de genoemde knel- en verbeterpunten uit.

5.1 Overwegend positieve ervaringen

De meeste intermediairs ervaren het aanvraagproces voor sport of zwemles als iets eenvoudigs. Zo zijn ze bijna allemaal positief over het aanmeldproces: 'ik vind het erg makkelijk' (E) of 'supersimpel' (H). Dat komt bijvoorbeeld doordat het ze weinig tijd kost: '(het is) echt in tien minuten gebeurd' (A). Deze intermediairs werken allen met het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Meerdere intermediairs benadrukken dat ze het aanvraagproces ook eenvoudig vinden omdat ze het al langer doen: 'ik ben er ook redelijk ervaren mee' (E). En:

'Omdat ik het al zo vaak heb gedaan, weet ik ook heel precies wat ik er neer moet zetten zodat je niet [allemaal] vragen terugkrijgt.'

Intermediair F

Vragen die intermediair F wel eens terug heeft gekregen, gaan bijvoorbeeld over of inwoners de stadspas uit de gemeente niet kunnen gebruiken voor sportdeelname. Door in de aanvraag al aan te geven dat inwoners deze al voor andere dingen gebruiken, zoals de aanschaf van een laptop of fiets, loopt het proces geen of minder vertraging op door tussentijdse vragen vanuit de organisatie die de aanvraag goedkeurt.

Hoewel veel intermediairs de aanvraagprocessen als eenvoudig en efficiënt beschrijven, geldt dat vooral voor degenen met ervaring en bekendheid met het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

5.2 Knel- en verbeterpunten

Uit de gesprekken komen ook verschillende knel- of verbeterpunten naar voren.

Onduidelijkheid bij afwijzingen

Een intermediair vertelt dat het aanvraagproces redelijk makkelijk is, vooral omdat zij weinig afwijzingen hebben:

'Ik zeg het nu heel makkelijk, maar het zijn wel veel handelingen op de computer. Maar in principe gaat het proces heel makkelijk, omdat het direct komt bij de partij die het gaat betalen. En omdat wij zelden afwijzingen hebben, werkt dat gewoon ook goed.'

Intermediair C

Enkele intermediairs vertellen dat het voor hen niet altijd duidelijk is waarom een aanvraag afgewezen wordt. Intermediair C legt uit dat zij in zo'n geval een 'gemotiveerde uitzondering' aanvraagt, waardoor een aanvraag een tweede kans op goedkeuring krijgt. Een goedkeuring of afwijzing is meestal afhankelijk van de financiële situatie van de ouders of inwoners.

Ook zijn niet alle intermediairs die aanvragen doen even ervaren of actief. Zo vertelt intermediair I dat er in de gemeente ook intermediairs zijn die weinig aanvragen doen en wel met vragen over het proces bij meer ervaren intermediairs komen. Dit illustreert dat intermediairs enige handigheid in het aanvraagproces moeten krijgen om aanvragen goed in te kunnen dienen.

Technische en systeemgerelateerde knelpunten

Sommige verbeterpunten hebben te maken met de digitale systemen of formulieren waarmee intermediairs werken:

'Het enige waar ik wel eens tegen aan ben gelopen, is dat het overzicht wat ik in moet vullen niet overeenkomt met het formulier wat de mensen moeten invullen. Dus de gegevens die staan dan eigenlijk allemaal overal versprongen. En dan moet je dus gewoon op zoek naar de antwoorden die je op dat moment op dat vakje moet invullen. Dat is eigenlijk het enige. Voor de rest, het is heel duidelijk dat er gewoon een termijn is waarbinnen ze reageren. En wat ik moet doen.'

Intermediair G

Hoewel de meeste intermediairs het aanvraagproces als helder en werkbaar ervaren, wijzen deze voorbeelden erop dat ervaring, communicatie en technische afstemming bepalend zijn voor hoe soepel het in de praktijk verloopt. Een meer uniforme werkwijze en betere terugkoppeling kunnen het proces voor intermediairs verder vereenvoudigen.

Contact onderhouden met inwoners

Ook het contact met inwoners of ouders vormt soms een praktische belemmering bij het aanvragen van ondersteuning. Dit gaat bijvoorbeeld over hoe makkelijk intermediairs in contact staan met de inwoners voor wie de aanvraag is als ze extra informatie moeten opvragen:

'Met de ouders waar ik goed contact mee heb, kan ik gewoon een appje sturen. En de ouders waar ik wat minder goed contact mee heb of nog niet, stuur ik een mailtje. Maar het duurt soms vrij lang voordat de ouders reageren.'

Intermediair B

Waar deze intermediair, een sport- en beweegprofessional, wel tegen aanliep, was dat diegene geen werktelefoon had en met een privételefoon contact met ouders onderhield. Dat was 'best wel tijdsintensief', doordat ouders 'de hele dag door (...) en in het weekend' belden. Door een tweede telefoon aan te schaffen loopt het werk als intermediair en privé minder door elkaar.

Maatwerk (moeten) kunnen leveren

Enkele intermediairs noemen dat zij naast de veelal standaard aanvragen ook regelmatig zoeken naar maatwerk voor uitzonderlijke situaties. Een intermediair die werkt binnen de maatschappelijke hulpverlening vertelt:

'Ik heb nu een meisje met een angststoornis die wil gaan fitnessen. [Organisatie A] zegt: [dat] mag vanaf 16. Het meisje is 14, [dus] moet onder begeleiding. De moeder kan het niet betalen. Dan kan [organisatie B] die uitzondering maken die alle anderen niet maken. Dat soort dingen krijg je nooit in een [overzicht]. En dan blijft het weer maatwerk.'

Intermediair M

Dit voorbeeld illustreert dat deze intermediair voldoende kennis heeft om te weten wat verschillende organisaties mogen en kunnen bieden, maar ook dat er een veelheid aan regelingen en regels is die het aanvragen van steun onoverzichtelijk kan maken. Dit komt in meerdere gesprekken terug. Een ander oppert:

'De suggestie is eigenlijk: bedenk per stad minstens, maar zelfs liever landelijk één regeling. Voor dit soort dingen. Omdat het nu allemaal losse flodders zijn. Het is zo gemeente-afhankelijk. (...) Dus eigenlijk wil je gewoon veel grenzelozer werken. Misschien per provincie. Nu is het zo flodder, flodder, flodder. En dat maakt het onduidelijk en moeilijker te communiceren.'

Intermediair F

Dit geeft een lastig dilemma weer: aan de ene kant zijn er veel verschillende regelingen met uiteenlopende voorwaarden en vergoedingen om aan te sluiten bij de lokale context, en is er behoefte aan maatwerk. Maar aan de andere kant is er een wens om hier meer uniformiteit in te hebben.

Intermediairs over ervaringen van inwoners

Dit hoofdstuk gaat over ervaringen van inwoners die financiële steun nodig hebben, vanuit het perspectief van de intermediairs. We gaan vooral in op belemmeringen waar uit te leren valt. Zowel belemmeringen tijdens het aanvraagproces als voor sportdeelname na goedkeuring van een aanvraag.

6.1 Snelheid en persoonlijk contact werken goed

Niet alle intermediairs weten hoe inwoners het aanvraagproces ervaren:

'Officieel weet ik dat niet, want ik vraag het nooit. Maar het gaat gewoon snel. We hebben meestal in één, twee weken antwoord. Ze zijn vaak gewoon enthousiast, en fijn dat ze niet weer allerlei papieren moeten overleggen.'

Intermediair A

Ook anderen vertellen iets vergelijkbaars. Zo geeft intermediair K aan 'geen klachten' te horen en dat hun snelle doorlooptijd prettig is voor ouders. Intermediair F geeft aan 'vrij positieve reacties' te krijgen, waarbij ouders vooral 'dankbaar' zijn dat ze zelf niet veel hoeven te doen in dit proces.

Intermediair G geeft aan dat het moeilijkste vooral is om contact op te nemen voor hulp. Daarna 'vanaf het formulier invullen tot aan, nou ja, het bericht zeg maar dat de aanvraag al dan niet goedgekeurd is' vinden ze het proces 'best makkelijk'.

Meerdere intermediairs noemen het persoonlijke contact belangrijk, om inwoners vertrouwen te geven in dit proces waarbij ze best veel persoonlijke informatie moeten delen. Zoals het citaat hierboven laat zien, moeten inwoners die informatie veelal delen bij verschillende instanties en aanvragen voor verschillende regelingen. Dat maakt het belangrijk hier op een zorgvuldige manier mee om te gaan.

Volgens intermediairs verschilt het in hoeverre inwoners het aanvraagproces duidelijk vinden. Zij zien dat inwoners doorgaans meer overzicht en minder drempels ervaren als het proces duidelijk voor ze is, bijvoorbeeld door promotiematerialen of uitleg in het gesprek. Wel zien zij meerdere belemmeringen bij inwoners, die we in de volgende paragrafen toelichten.

6.2 Schaamte als belemmering voor en tijdens hulpvraag

Schaamte voor het aanvragen van of 'überhaupt een stap zetten' (Intermediair D) richting financiële steun kan een reden zijn om dit niet te doen, erkennen meerdere geïnterviewden. Intermediair G denkt dat 'de moeilijkste drempel' voor inwoners is

om 'überhaupt contact op te nemen, [omdat] het toch wel lastig [is] om te erkennen dat het gewoon financieel niet lukt'.

Een ander geeft een voorbeeld van zzp'ers die geldzorgen hebben, maar buiten de standaard systemen vallen voor armoedevoorzieningen:

'De mensen die bij je komen [zijn] niet altijd de mensen van wie je het verwacht. Het zijn dus ook gewoon bij wijze van de mensen die bij jou in de straat wonen [en] er is veel schaamte. Dus het is een heel lastig om erachter te komen.'

Intermediair H

Zij hebben daarom een bredere aanpak in de gemeente, deels vanuit een positieve insteek, met de hoop dat ze zo deze mensen bereiken en over de drempel helpen. Ook intermediair C ziet dat ze veel mensen in het bestand hebben 'die gewoon een baan hebben en toch niet rond kunnen komen', en die een drempel ervaren om hulp te vragen: 'van ga ik dat echt doen?'.

Een ander illustreert hoe schaamte ook tijdens het aanvraagproces in de weg kan zitten:

'Ik heb ook zelfs één keer een moeder gehad die zei echt van dat ik ook de school niet in mocht vullen [op het aanmeldformulier], omdat ze anders bang was dat de school erachter kwam dat ze eigenlijk geen financiële middelen had. Nou, dan weet je wel van dat het echt diep zit.'

Intermediair F

Volgens meerdere intermediairs is schaamte van inwoners een veelal onzichtbare maar hardnekkige drempel bij het aanvragen van financiële steun. Daarbij gaat het zowel om contact opnemen als om herhaaldelijk financiële informatie delen tijdens het aanvraagproces.

'Sommige ouders lopen er wel tegenaan dat ze overal hun financiën moeten laten zien. Dus voor zwemlessen, dan moet je zelfs je loonstrook of je verklaring van bijstand uploaden op een internetsite. Het wordt allemaal doorgestuurd. En dat is best wel een hoge drempel. (...) Maar ook gewoon [met] de meester praten over het Jeugdfonds [kan een drempel zijn]. Er zijn ook echt mensen die zeggen van: "ik wil dit niet op het plein doen, maar kunnen we een afspraak maken?" Dus een beetje de publieke opinie en de taboes die heersen rondom armoede [maken het lastig om financiën te bespreken].'

Intermediair E

Intermediairs illustreren met voorbeelden dat een laagdrempelige en niet-stigmatiserende benadering belangrijk is om vertrouwen te wekken en financiële ondersteuning voor sport of zwemles bespreekbaar te maken.

6.3 Informatie over de regelingen begrijpen

Informatie soms onoverzichtelijk

De informatie over regelingen is volgens intermediairs meestal wel beschikbaar, maar het grote aantal regelingen en uitzonderingen maakt het voor inwoners lastig om overzicht te houden. Eén intermediair schetst het zo:

'De informatie is duidelijk. Alleen als je ziet dat op onze lijst vijftig potjes staan. Waarbij het ook nog zo is dat als alle potjes niet werken, dan is er nog een potje die alle noodoplossingen biedt. Dus als ik in een gesprek zit bij mensen aan tafel en ik neem al die potjes door, dan zie je ze na drie potjes al denken... Je krijgt van mij een mailtje met allemaal linkjes naar alles wat je kan aanvragen. En je krijgt ook een vrijwilliger die jou komt helpen om al die aanvragen te doen. Maar dat is wel nodig om te zorgen dat ze het aanvragen. Dus je weet wel waar je recht op hebt, maar aanvragen is nog een tweede.'

Intermediair M

Bovendien is het in deze gemeente zo dat sporten via het Kindpakket kan, maar ook via het sportfonds. Als ouders het Kindpakket gebruiken voor sport, kunnen ze dat budget niet gebruiken voor andere zaken, zoals een laptop of kleding:

'Dus je moet [sport] eigenlijk niet via dat potje doen, maar via een ander potje. Terwijl de gemeente het wel zelf aanbiedt. Nou, ga dat maar uitleggen! Mensen raken echt zoek. En lopen daardoor ook een boel geld mis.'

Intermediair M

Daarbij speelt ook stress en angst bij inwoners, bijvoorbeeld over dat 'de gemeente' dan alles weet over hun financiële situatie.

Onduidelijkheid over bevoegdheid van intermediairs

Enkele intermediairs vertellen dat het voor inwoners met geldzorgen niet altijd duidelijk is wat de intermediair wel of niet voor hen kan betekenen:

'Bijvoorbeeld sommige intermediairs op scholen kunnen wel Jeugdfonds Sport & Cultuur aanvragen. Maar die kunnen niet verder vragen van: "Hé, fijn dat ik je kan helpen met de sport. Maar is er wel geld voor sportkleding? Of is er wel een fiets om naar sport toe te gaan?" En dat kunnen wij wel weer.'

Intermediair H

Dit kan ingewikkeld of verwarrend zijn voor inwoners en daarom een drempel om een aanvraag in te dienen, volgens de intermediairs. Het vraagt ook om afstemming tussen organisaties. Bijvoorbeeld als die elkaar aanvullen in de ondersteuning van inwoners (zie paragraaf 4.2).

Taalbarrière maakt het extra lastig om de informatie te begrijpen

De Nederlandse taal niet (voldoende) machtig zijn is voor een deel van de inwoners met geldzorgen een duidelijke drempel. Een intermediair vertelt:

'Ik heb soms telefonisch contact met ouders die spreken heel slecht Nederlands of Engels. Dus dan is het wel heel lastig. Soms komt er ook gewoon echt niks uit. En zeg ik van: "excuses, maar het zou heel fijn zijn als u iemand zou kunnen laten terugbellen die Engels of Nederlands spreekt, dan kunnen we eruit komen." Dan hebben ze vaak iemand, dat is een paar keer gebeurd, een buurtwerker [van] een instantie van de gemeente, die helpt ze dan met het bellen.'

Intermediair B

Dit voorbeeld laat zien dat er soms meerdere organisaties nodig zijn om inwoners te informeren en helpen. Intermediairs hebben verschillende ervaringen opgedaan met het zelf 'oplossen' van taalproblemen, zoals deze intermediair beschrijft:

'Meestal in dat soort gevallen, dan stuur ik ze niet het formulier toe. Maar dan zeg ik gewoon: "oké, dit en dit heb ik nodig." En dan komen we daar met handen en voeten, Engels, Nederlands, alles door mekaar, wel uit met zijn allen.'

Intermediair G

Taalbarrières kunnen aanvragen ingewikkelder maken en leiden soms tot misverstanden of afhaken. Maar intermediairs ervaren dat persoonlijk contact, samenwerking met andere professionals en flexibiliteit in het contact helpen om ook inwoners die weinig Nederlands of Engels spreken te helpen met de aanvraag.

De voorbeelden in deze paragraaf laten zien dat inwoners veel moeite kunnen hebben om hun weg te vinden in het 'woud' van regelingen, bedragen en voorwaarden. Intermediairs geven aan dat hun uitleg en begeleiding in ieder geval voor een deel van de inwoners essentieel zijn om ervoor te zorgen dat ze de ondersteuning kunnen aanvragen en benutten.

6.4 Ontoereikende vergoedingen

Meerdere intermediairs vertellen dat het budget van de sport- of zwemlesregeling niet altijd genoeg is voor alle kosten die daarbij komen kijken, zoals de contributie en het sportmateriaal.

Soms geldt dit specifiek voor een bepaalde groep inwoners. Zo vraagt één intermediair aandacht voor kinderen met speciale behoeften:

'Wat ik wel een beetje mis is het kostenplaatje [voor] kinderen met speciale behoeften voor zwemles. Bijvoorbeeld kinderen met autisme die een-op-een-zwemles nodig hebben. Die vallen nu eigenlijk onder de regeling van 450 euro. (...) Maar die kosten zijn veel hoger. (...) Dat red je niet met 450 euro.'

Intermediair J

Dit benadrukt het belang van maatwerk mogelijkheden om gelijke kansen op deelname (en zwemdiploma's) te kunnen bieden. Dit kan wel een spanning

opleveren met (de wens voor) eenduidige criteria om in aanmerking te komen voor steun.

Daarnaast kan schijnbaar eenvoudige informatie, zoals een maximaal totaalbedrag per inwoner voor verschillende zaken (o.a. contributie en kleding), lastig zijn voor sommige inwoners:

'Het totaalbedrag van abonnement en bonnen mag niet boven de 250 euro uitkomen. Ondanks dat het er staat, hebben sommige mensen dan geen idee dat er een maximum is.'

Intermediair L

Sommige regelingen hebben een jaarlijks maximum voor wat in totaal aangevraagd kan worden. En dat kan gaandeweg het jaar een probleem opleveren, bijvoorbeeld in de gemeente van intermediair I: 'we hebben [nu] al dat bepaalde fondsen gewoon op zijn. Dus het gaat heel hard'. Het kan dus voorkomen dat het budget al op is voordat het kalenderjaar voorbij is, waardoor intermediairs geen nieuwe aanvragen namens inwoners meer kunnen indienen.

Intermediair K voegt toe dat er geen regeling is voor volwassenen, wat een probleem is voor jeugdigen die 18 worden:

'Voor vooral de groep van 18 tot 27 jaar zien we toch ook wel dat ze stoppen met sporten als het niet meer door ons vergoed wordt.'

Hoewel ze in de gemeente graag een regeling voor deze groep zouden toevoegen, is 'het grote probleem' om daar financiële middelen voor te regelen.

6.5 Logistieke belemmeringen voor deelname

Ook na goedkeuring van een aanvraag kunnen belemmeringen spelen. Zoals praktische factoren rondom alles wat bij sporten komt kijken, die enkele intermediairs aanstippen. Dit speelt vaak extra bij (grotere) gezinnen met een migratieachtergrond, zo vertelt een intermediair:

'Het grootste probleem (...) is de logistiek en de cultuur. In Nederland, als je naar een sportclub gaat, is dat gewoon een afspraak, net als school. Als je niet gaat, dan moet je je afmelden. En dat kan niet elke week, want dan ben je eigenlijk geen deelnemer meer. En de logistiek dus, hoe krijg je bijvoorbeeld kinderen naar een sportclub (...). En moeders die niet kunnen fietsen [of] autorijden, of ze hebben baby's thuis. Probeer [je kinderen] dan maar eens op tijd op die sportclub te krijgen.'

Intermediair N

Voor alle gezinnen met jonge kinderen kan sportdeelname logistieke uitdagingen met zich meebrengen, zeker zonder vervoersmogelijkheden. Zoals ook een ander signaleert:

'Maar ik snap wel dat [het brengen en halen] een drempel kan zijn voor ouders. Vooral onder de jongere, de iets kleinere die nog niet alleen naar een sport kunnen. En dan weegt ook nog mee dat (...) als je een teamsport hebt, dat je dan in het weekend ook nog wel verplicht bent om zelf actief bij de club bezig te zijn. En om mee te rijden. Dus je moet ook al een auto hebben om toch een aantal kinderen van de voetbal of van de hockey of handbal of volleybal weet ik wat ook te vervoeren naar een uitwedstrijd.'

Intermediair K

Hierbij gaat het zowel om het praktisch kunnen organiseren als om weten wat lidmaatschap van een sportvereniging (ook van ouders) vraagt. De ondersteuning vanuit intermediairs is er vooral tijdens het aanvragen, dus tot het moment van goedkeuring. Zij hebben daardoor minder zicht op het proces van deelnemen aan sport en zwemles, en mogelijke belemmeringen die daarbij komen kijken.

6.6 Tot slot

De voorbeelden in dit hoofdstuk laten zien dat inwoners met geldzorgen te maken hebben met een breed scala aan drempels: van schaamte om hulp te vragen en alle informatie kunnen begrijpen tot praktische belemmeringen om aan sport deel te nemen.

Hoewel de aard van de obstakels varieert, ervaren intermediairs dat toegang tot regelingen en dus het sport- en zwemlesaanbod niet vanzelfsprekend is. Een goede vertrouwensrelatie met en snelle hulp van een intermediair zijn hierdoor extra belangrijk om de (financiële) toegankelijkheid van sport en zwemles te vergroten.

Conclusies & aanbevelingen

Dit rapport gaat over ervaringen van intermediairs met het aanvragen van financiële ondersteuning voor sport- en zwemlesdeelname van inwoners met een inkomen rond het sociaal minimum. In dit hoofdstuk beschrijven we onze conclusies en doen we aanbevelingen voor lokale overheden en (organisaties met) intermediairs.

Voor dit onderzoek interviewden we veertien intermediairs uit verschillende gemeenten verspreid over het land. Dit zijn intermediairs die werken vanuit een sport- en beweegfunctie en intermediairs die niet in de sport- en beweegsector werken. Hun ervaringen schetsen een gevarieerd beeld, vanuit verschillende gemeentelijke contexten.

We vroegen hen hoe zij het geheel aan financiële regelingen voor sport en zwemles ervaren, met speciale aandacht voor de duidelijkheid en toegankelijkheid van het aanvraagproces, voor henzelf en voor inwoners. Ook vroegen we naar verbeterpunten om de toegankelijkheid te vergroten.

7.1 Conclusies

Uiteenlopend beeld van (zicht op) lokale geheel van inkomensondersteuning

De geïnterviewde intermediairs schetsen een wisselend beeld per gemeente over het geheel aan inkomensondersteuning. Sommigen hebben daar vanuit hun functie weinig zicht op. Bijvoorbeeld omdat ze alleen intermediair zijn voor sportregelingen. Anderen vertellen over een omvangrijk totaal aan 'potjes', waarbij sport soms ook vanuit verschillende regelingen vergoed kan worden.

Dit wisselende en deels versnipperde geheel komt overeen met omvangrijker onderzoek naar de aanwezigheid van deze regelingen in Nederlandse gemeenten (Stuij et al., 2024).

Over het algemeen lijken sportregelingen voor jeugd overzichtelijker te zijn dan vergoedingen voor zwemles. Net als in het eerdere onderzoek (Stuij et al., 2024) laten de ervaringen van intermediairs zien dat de 'achterkant' van vooral zwemlesregelingen ingewikkeld in elkaar kan zitten. Door verschillende vergoedingen per zwemlesaanbieder in de gemeente of doordat er verschillende regelingen per diplomatraject zijn.

Het is belangrijk dat intermediairs, of inwoners als zij regelingen zelf moeten of kunnen aanvragen, de weg goed weten te vinden. Dit voorkomt dat inwoners de juiste regeling niet weten te vinden of voor onverwachte verrassingen komen te staan, zoals een eigen bijdrage.

In sommige gemeenten lijken organisaties meer af te stemmen en zo redelijk goed zicht te hebben op het bereik van gezinnen die recht hebben op bestaande financiële steun. In andere gemeenten lijkt daar niet of nauwelijks zicht op.

Sommige intermediairs zijn vanuit hun ervaringen betrokken bij verbeteringen in het geheel van regelingen en aanbod, vooral als het gaat om zwemles. Bijvoorbeeld zodat tieners bij volwassenen les kunnen krijgen in plaats van bij jonge kinderen. Of door met specifieke aanbieders iets te regelen.

Overwegend positief over proces; ervaring en zicht op regelingen helpt

De geïnterviewde intermediairs zijn overwegend positief over hoe het aanvragen van regelingen voor sport of zwemles in hun gemeente verloopt. Zij weten in ieder geval 'de weg' bij de regelingen voor de onderwerpen waar ze vanuit hun functie of organisatie over gaan. Zo moeten ze weten welke regeling ze voor sport moeten benutten als er meerdere opties in de gemeente zijn. Dan blijft er voor inwoners namelijk ruimte over voor andere noodzakelijke ondersteuning (fiets, laptop) over.

Wel geven intermediairs aan niet altijd (volledig) op de hoogte te zijn van regelingen voor andere doelgroepen. Bijvoorbeeld voor volwassenen als zij alleen aanvragen voor jeugd begeleiden. Ondersteuning voor volwassenen lijkt ook nog minder ingebed. Bijvoorbeeld doordat het minder lang bestaat en nog niet overal bekend is. Of doordat het minder structureel of omvangrijk is. Dat maakt de mogelijkheid tot aanvragen ook minder duidelijk.

Uit de interviews komt naar voren dat ervaring met het aanvraagproces veelal nodig is voor een soepele afhandeling. Daarbij gaat het om de juiste regelingen kennen, maar ook om weten hoe je een aanvraagformulier zo invult dat het zo snel mogelijk goedgekeurd kan worden. Uniformiteit in het aanvraagproces van verschillende regelingen maakt het aanvragen makkelijker.

Persoonlijk contact en soepel aanvraagproces belangrijk

Intermediairs kunnen ervaringen van inwoners vooral schetsen op basis van degenen met wie zij contact hebben: het is voor hen lastig te zien wie zij niet bereiken en waardoor dat komt. Meerdere intermediairs geven aan dat persoonlijk contact en een soepel aanvraagproces maken dat inwoners positief over het aanvragen zijn. Vertrouwen en uitleg geven over het proces maakt het voor inwoners duidelijker.

Schaamte om hulp te vragen en persoonlijke (financiële) informatie te delen werken belemmerend voor en tijdens het aanvraagproces. Net als de veelal ingewikkelde informatie over de regelingen en alle verschillende 'potjes' in de gemeente.

De Nederlandse taal niet (voldoende) machtig zijn kan een extra drempel opwerpen, hoewel intermediairs verschillende 'oplossingen' schetsen om hiermee om te gaan. Persoonlijk contact en samenwerking met andere organisaties helpen hierbij. Zonder goede kennis en taalvaardigheid kan het lokale geheel aan regelingen een ontoegankelijk doolhof zijn.

Ontoereikende vergoedingen werken ook belemmerend. Dit geldt ook voor specifieke groepen. Zoals kinderen met een beperking, waarvoor kosten voor deelname vaak hoger zijn. Of voor leeftijdsgroepen waar geen regeling meer voor is in een gemeente, zoals jongeren die als ze 18 worden geen aanspraak op steun meer kunnen maken.

Tot slot nemen financiële regelingen andere (logistieke) belemmeringen voor deelname niet weg. Intermediairs hebben hier vanuit hun rol beperkt zicht op, maar aandacht voor vervoersmogelijkheden en eventuele andere elementen die bij deelname komen kijken, lijkt wel belangrijk.

Intermediairs ervaren hun rol als heel belangrijk om inwoners wegwijs te maken in het veld van de lokale regelingen, met alle voorwaarden en uiteenlopende vergoedingen. Het helpt vooral als er uiteenlopende manieren zijn om een aanvraag te doen en contact op te nemen, zoals online, fysiek of telefonisch, of op locaties of bijeenkomsten waar deze inwoners zijn. Dit maakt het aanvragen voor een bredere groep inwoners makkelijker en toegankelijker.

7.2 Aanbevelingen

Op basis van dit onderzoek formuleren we enkele aanbevelingen voor lokale overheden en voor (organisaties met) intermediairs.

Voor lokale overheden

- Zorg voor een helder en volledig overzicht van (sport- en zwemles)regelingen in de gemeente, zowel voor jeugd als volwassenen, inclusief begrijpelijke instructies en contactmogelijkheden. Zorg dat uitzonderingen, voorkeursregelingen voor sport of verschillen in afspraken tussen aanbieders duidelijk zijn. Houd dit overzicht up-to-date.
- Kijk waar aanvraagprocessen te vereenvoudigen zijn. Bijvoorbeeld door uniformiteit aan de achterkant of koppeling van regelingen of aanvraagprocedures.
- Vraag bij (organisaties met) intermediairs hoe het aanvragen van financiële steun in de gemeente gaat en waar knelpunten zitten in het bereiken van inwoners en aanvraagproces.

Voor (organisaties met) intermediairs

- Zorg dat intermediairs op de hoogte zijn van het bestaan en het aanvraagproces van alle (sport- en zwemles)regelingen, ook voor inwoners die zij zelf niet direct helpen. Zoals volwassenen als zij alleen aanvragen voor jeugd doen.
- Zet in op goede samenwerking en afstemming met andere organisaties. Bijvoorbeeld om het bereik in te schatten en te vergroten of om inwoners door te verwijzen.
- Zet in op verschillende contactmogelijkheden (online, fysiek, op relevante locaties of bijeenkomsten) en eenvoudige informatie in verschillende talen.

Bronnen

Ministerie van VWS, VSG, VNG & NOC*NSF (2018). *Nationaal Sportakkoord. Sport verenigt Nederland.*

Ministerie van VWS, VNG, VSG, NOC*NSF & POS (2022). *Hoofdpijnen Sportakkoord II. Sport versterkt.*

Nationale Raad Zwemveiligheid (2019). *[Nationaal Plan Zwemveiligheid 2020-2024. Veilig opgroeien en meedoen in Nederland waterland.](#)*

Nationale Raad Zwemveiligheid (2020). *Nationaal Plan Zwemveiligheid 2025–2028. Geraadpleegd op 30 maart 2026, van <https://www.nrz-nl.nl/nationaal-plan-zwemveiligheid/>*

Stuij, M., Pulles, I., Hoogendijk, R., Dalhuisen, C., & Prent, J. (2024). *[Sport- en zwemlesregelingen voor mensen met een laag inkomen: onderzoek naar lokale aanwezigheid en aanvragen.](#)* Mulier instituut.

Bijlage 1 - Profiel geïnterviewde intermediairs

Tabel B1.1
Profiel geïnterviewde intermediairs (type en gemeentegrootte)

Verwijzing in tekst	Type intermediair	Gemeentegrootte*
Intermediair A	Sport- en beweegprofessional	20 000 tot 50 000 inwoners
Intermediair B	Sport- en beweegprofessional	250 000 inwoners of meer
Intermediair C	Jeugdgericht fonds/ initiatief	20 000 tot 50 000 inwoners**
Intermediair D	Sport- en beweegprofessional	150 000 tot 250 000 inwoners
Intermediair E	Sport- en beweegprofessional	250 000 inwoners of meer
Intermediair F	Sociaal werk/ welzijnsorganisatie	250 000 inwoners of meer
Intermediair G	Jeugdgericht fonds/ initiatief	20 000 tot 50 000 inwoners
Intermediair H	Jeugdgericht fonds/ initiatief	150 000 tot 250 000 inwoners
Intermediair I	Sociaal werk/ welzijnsorganisatie	20 000 tot 50 000 inwoners
Intermediair J	Sociaal werk/ welzijnsorganisatie	20 000 tot 50 000 inwoners
Intermediair K	Jeugdgericht fonds/ initiatief	150 000 tot 250 000 inwoners
Intermediair L	Sociaal werk/ welzijnsorganisatie	50 000 tot 100 000 inwoners
Intermediair M	Vrijwilligersorganisatie/ maatschappelijke hulpverlening	50 000 tot 100 000 inwoners
Intermediair N	Vrijwilligersorganisatie/ maatschappelijke hulpverlening	20 000 tot 50 000 inwoners

* Gebaseerd op CBS Statline (2023)

** Deze intermediair heeft een regiofunctie in vier gemeenten.

A large, thick, orange abstract line that starts at the top left, loops around, and then curves downwards towards the bottom right, dominating the left and center of the page.

Renée Hoogendijk
r.hoogendijk@mulierinstituut.nl

Güliz Nilay Aydoğan
gn.aydogan@mulierinstituut.nl

Mirjam Stuij
m.stuij@mulierinstituut.nl